

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้เรียบเรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อการจัดการ
2. การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และอิสระของผู้เรียน
4. การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อการจัดการ

1. ความหมายของการบัญชีเพื่อการจัดการ

ภณิศา สุนทรไชย (2551 : 1) กล่าวว่า iva การบัญชีเพื่อการจัดการ คือกระบวนการที่เริ่มตั้งแต่การให้คำนิยาม การวัดมูลค่า การวิเคราะห์ การแปลความหมาย และข้อมูลข่าวสารเพื่อที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของธุรกิจ บัญชีบริหารถือเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อองค์การบริหาร ซึ่งทีมบริหารเหล่านี้จะต้องแสวงหาเพื่อที่จะสร้างมูลค่าแก่องค์กร โดยการบริหารแหล่งทรัพยากร กิจกรรมและประชาชนเพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจในจุดประสงค์ขององค์การ

เฉลิมขวัญ คุรุทนต์ (2553 : Website) กล่าวว่า การบัญชีเพื่อการจัดการเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมทันเหตุการณ์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนสั่งการและการจูงใจ การควบคุม ตลอดจนใช้เพื่อประเมินผลการบริหารงานขององค์กร

ศศิวิมล มีอำพล (2550 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า การบัญชีเพื่อการจัดการเป็นแขนงหนึ่งที่ประกอบด้วยขบวนการแจกแจง การวัด การวิเคราะห์ การจัดเตรียม การแปลความหมาย และการสื่อสารของข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งใช้ภายในองค์กร เพื่อให้ผู้บริหารและผู้มีอำนาจในองค์กรใช้ในการวางแผน การตัดสินใจรวมถึงการประเมินผล การควบคุมภายในองค์กรและการกำกับดูแล

จากการศึกษาความหมายข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบัญชีเพื่อการจัดการ คือการใช้กระบวนการทางบัญชีเพื่อรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาแจกแจง วัดค่า วิเคราะห์ แปลความหมาย รวมถึงสื่อสารข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่ผู้บริหารในการวางแผน ตัดสินใจ ประเมินผล และควบคุมกำกับดูแลองค์กร

2. วัตถุประสงค์และหลักสำคัญของการบัญชีเพื่อการจัดการ

การบัญชีเพื่อการจัดการเป็นส่วนหนึ่งของระบบข้อมูลทางบัญชีต่อการบริหาร ตลอดจนพฤติกรรมด้านกลยุทธ์ทางธุรกิจทางธุรกิจในการสนับสนุนหลักเกณฑ์การบริหารองค์การ โดยเน้นในเรื่องของข้อมูลภายใน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน การควบคุม และตัดสินใจในการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆของกิจการ ระบบบัญชีเพื่อการจัดการในปัจจุบันจะมุ่งเน้นในพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในทุกระดับขององค์การ ดังนั้นหลักการบัญชีเพื่อการจัดการจึงมีความยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้บริหารวัตถุประสงค์ของบัญชีเพื่อการจัดการ (ภณิตา สุนทรไชย, 2551 : 1-2) สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การจัดหาข้อมูลสำหรับการตัดสินใจทางการตลาดและการวางแผน ตลอดจนความร่วมมืออย่างมีเหตุผลของกลุ่มผู้บริหารในการตัดสินใจทางการตลาดและกระบวนการวางแผน

2.2 ช่วยผู้บริหาร โดยตรงสำหรับการควบคุมการดำเนินงาน

2.3 เป็นการจูงใจการนำไปสู่จูงใจหมายของผู้บริหารและลูกจ้าง

2.4 สร้างรูปแบบการประเมินค่าของพฤติกรรม หน่วยย่อย ผู้จัดการลูกจ้างกับ

องค์การ

2.5 การประเมินฐานะของการแข่งขันขององค์การ ตลอดจนการทำงานของผู้บริหารกับการแข่งขันในระยะยาวขององค์การในอุตสาหกรรม

เฉลิมขวัญ ทรุทญูยงค์ (2553 : Website) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการบัญชีเพื่อการจัดการดังนี้

หลักสำคัญของการบัญชีเพื่อการจัดการมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยฝ่ายบริหารเพื่อการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ สามารถนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพแวดล้อม ตลอดจนนำไปใช้กำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นอย่างดีตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อให้เกิดความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้กับกิจการ

การบัญชีเพื่อการจัดการเป็นการนำเสนอบุคคลภายใน เช่นฝ่ายบริหารเพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารงานองค์การ เน้นการตัดสินใจแก้ปัญหาในอนาคต ข้อมูลต้องทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ สามารถทำรายงานได้หลายรูปแบบ เช่น รายงานแยกตามส่วนงาน ตามแผนก ตามผลิตภัณฑ์ ลูกค้า และพนักงาน แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและทำรายงานเวลาใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็น 1 ปี

ศศิวิมล มีอำพล (2550 : 4-5) ได้สรุปประเด็นของหลักสำคัญของการบัญชีเพื่อการจัดการดังนี้

1. ผู้ใช้บการเงิน: บุคคลภายในองค์กร
2. รูปแบบการนำเสนอ: ไม่มีรูปแบบในการนำเสนอโดยจะนำเสนอตามความต้องการของผู้ใช้
3. เวลามาเสนอ: บ่อยครั้งตามความต้องการ
4. วัตถุประสงค์การนำเสนอ: ให้ข้อมูลรายงานตามวัตถุประสงค์เฉพาะของผู้ใช้
5. เนื้อหาในการนำเสนอ: รายงานผลโดยละเอียดเฉพาะเรื่องตามความต้องการของผู้ใช้ และสามารถใช้หลักการอื่นๆนอกเหนือจากระบบบัญชีคู่ ส่วนใหญ่นำเสนอข้อมูลในอนาคต การรวบรวมข้อมูลที่จะนำเสนอรายงานทางการเงินจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลหลายด้าน เช่น การเงิน การตลาด การวิจัย เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น
6. กระบวนการตรวจสอบ: รายงานการนำเสนอไม่ต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

แผนการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีกระแสนักคิดค้นหลายด้านหลายประการด้วยกัน อีกหนึ่งได้รับการให้ความสนใจและให้ความสำคัญเป็นอย่างมากส่งผลให้เกิดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

แนวโน้มในการจัดการศึกษาในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ เปลี่ยนจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางและใช้การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปมักใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ เปลี่ยนเป็นการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) มากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับสำหรับผู้เรียนให้มากที่สุด (สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ, 2545: 1-2)

1. ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้

ชาลิต ชูกำแพง (2551 : 93) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเนื้อหาเวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มที่

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2551 : 79) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้พัฒนาคุณภาพตามผลการ

เรียนรู้ที่คาดหวังที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ ซึ่งแผนการเรียนรู้มีหลายลักษณะ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย และแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2545 : 45) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนที่จะจัดการเรียนรู้โดยอาจจะจัดวางโปรแกรมการเรียนรู้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 43) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวางแผนและเตรียมการสอนไว้ว่า การกำหนดไว้ล่วงหน้าว่า จะสอนใคร ในเนื้อหาหรือใด สอนเมื่อใด สอนอย่างไร และเพื่อให้เกิดอะไร ซึ่งเมื่อถึงเวลาดังกล่าวจะดำเนินการสอนตามที่วางแผนไว้ ผู้สอนจะต้องคิดวางแผนและเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างละเอียด รอบคอบ เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการสอนตามที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างได้ผลดี

จากการศึกษาความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดเตรียมการสอนและกิจกรรมการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบและเหมาะสม โดยคำนึงถึงผู้เรียน เนื้อหา เวลา สื่อและเทคนิคการสอน พร้อมทั้งผลที่จะเกิดขึ้นจากการสอน เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

2. ความสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้

อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2545 : 45-46) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการวางแผนและลักษณะการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้นั้น การวางแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญมาก การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้นำข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรและข้อมูลอื่น จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

2.1 ทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ ซึ่งส่งผลต่อการที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ราบรื่น ไม่ติดขัด เพราะได้เตรียมทุกอย่างไว้แล้ว

2.2 ทำให้การเรียนรู้คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป เพราะผู้สอนได้จัดการเรียนรู้อย่างมีแผนเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความคิด เกิดเจตคติ ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ ตามที่ผู้สอนได้วางแผนไว้ ทำให้การเรียนรู้นั้นมีคุณค่า

2.3 ทำให้การจัดการเรียนรู้ตรงกับหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการเรียนรู้นั้นผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลการเรียนรู้

3. ลักษณะสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้

3.1 ในการสอนเรื่องนั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติอะไรบ้าง คำถามนี้เพื่อให้ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน

3.2 ผู้เรียนต้องทำอะไรบ้างจึงจะบรรลุผลสำเร็จ คำถามนี้เพื่อให้ครูกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจนและนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง

3.3 ผู้สอนมีบทบาทอย่างไร คำถามนี้เพื่อให้ครูสามารถระบุพฤติกรรมผู้สอนในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนไว้ชัดเจน

3.4 จะใช้สื่อ/อุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้อะไรบ้างและใช้อย่างไร นั่นคือกำหนดสื่อ/อุปกรณ์การเรียนรู้ หรือแหล่งเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน

3.5 จะรู้ได้อย่างไรว่าผู้เรียนเกิดคุณสมบัติตามความต้องการแล้ว นั่นคือ วิธีวัดผลและประเมินผลควรชัดเจนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ และคณะฯ (2545 : 8-9) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวคิดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร กล่าวถึงการปฏิรูปหลักสูตรให้ต่อเนื่อง เชื่อมโยง มีความสมดุลในเนื้อหาสาระทั้งที่เป็นวิชาการ วิชาชีพ และวิชาว่าด้วยความเป็นมนุษย์ และให้มีการบูรณาการเนื้อหาหลากหลายที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ได้แก่

1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคม

1.2 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การบำรุงรักษา ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย

1.3 เนื้อหาความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

1.4 เนื้อหาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

2. ด้านกระบวนการเรียนรู้ กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสามารถสรุปถึงลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

2.1 มีการจัดเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

2.2 ให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกนิสัยรักการอ่าน

2.3 จัดให้มีการฝึกทักษะกระบวนการและการจัดการ

2.4 มีการผสมผสานเนื้อหาสาระด้านต่างๆอย่างสมดุล

2.5 จัดการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรอบรู้

2.6 จัดให้มีการเรียนรู้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ด้วย

3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยการใช้วิธีการประเมินผู้เรียนหลายวิธี ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสแสดงผลการเรียนรู้ได้หลายแบบ ไม่เพียงแต่ความสามารถทางผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบเท่านั้น การวัดประเมินผลการเรียนรู้แบบนี้แสดงให้เห็นความแตกต่างอันเกิดจากผลการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ในด้านต่างๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น

หลักสำคัญของการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงหลักที่สำคัญ ซึ่งรองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ, 2545: 1-2) ได้แยกเป็นข้อๆรวม 7 ข้อ ดังนี้

1. ความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด
3. เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หมายความว่าให้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง สามารถวิจัยเชิงปฏิบัติการ และสืบค้นหาความรู้ด้วยตนเอง
4. เป็นการพึ่งพาตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และสามารถเข้าใจวิธีการเรียนรู้ของตนได้ คือรู้วิธีคิดของตนเองและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีคิดอย่างเหมาะสม ไม่เน้นที่การจดจำเพียงเนื้อหา
5. เน้นการประเมินตนเอง เดิมผู้สอนเป็นผู้ประเมิน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง ได้ชัดเจนขึ้น รู้จุดเด่นจุดด้อยและพร้อมที่จะปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การประเมินในส่วนนี้เป็นการประเมินตามสภาพจริงและใช้แฟ้มสะสมผลงานช่วย

6. เน้นความร่วมมือ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน

7. เน้นรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งอาจจัดได้ทั้งในรูปแบบเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล

รศ. สมใจ ฤทธิสนธิ (สมใจ ฤทธิสนธิ : Website) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและประเภทของการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น

1.2 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถต่างๆ ตามความสามารถของตน

- 1.3 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำ ปฏิบัติหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 1.4 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจความสามารถของตนเอง
- 1.5 เพื่อให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพชีวิตประจำวัน
- 1.6 เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้กับเพื่อนๆ

2. ประเภทของการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ การสอนแบบเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหลัก และการสอนแบบเน้นสื่อ

2.1 แบบเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหลัก การสอนแบบนี้ได้แก่

2.1.1 การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Base Learning)

เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนระบุปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ผู้เรียนจะคิดวิเคราะห์ปัญหา ตั้งสมมุติฐานอันเป็นที่มาของปัญหา และหาทางทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผู้เรียนจะต้องมีความรู้พื้นฐานที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ มาก่อน เพื่อจะสามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ โดยกระบวนการใช้ปัญหาเป็นหลักได้ หากพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนไม่เพียงพอ จะต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในการดำเนินการสอนครูจะต้องนำปัญหาที่เป็นความจริงมาเขียนเป็น Case หรือสถานการณ์ในผู้เรียน โดยผู้เรียนจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจกับศัพท์บางคำ หรือแนวคิดบางอย่างในสถานการณ์นั้นๆ
2. ระบุประเด็นปัญหาจากสถานการณ์
3. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา
4. ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ
5. ทดสอบสมมุติฐานและจัดลำดับความสำคัญ
6. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
7. รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร และความรู้จากแหล่งต่างๆ ด้วยตนเอง
8. สังเคราะห์ข้อมูลใหม่ที่ได้ พร้อมทั้งทดสอบ
9. สรุปผลการเรียนรู้และหลักการที่ได้จากการศึกษาปัญหา

กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก มีลักษณะที่สำคัญ คือ ผู้เรียนจะ ได้เรียนด้วยกันเป็นกลุ่มๆ ประมาณ 6-8 คน มีการอภิปรายและค้นคว้าหาความรู้ด้วยกัน มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื้อหาสาระที่กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้นั้น จะเป็นเนื้อหาที่เกิดจากการบูรณาการเนื้อหาต่างๆ เข้าด้วยกัน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาที่กำหนดนั้นอย่างชัดเจน

2.1.2 การสอนแบบนิรมิตวิทยา (Constructivism)

เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ของตนเอง โดยมี การเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นกับความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว การสร้างองค์ความรู้ใหม่ของผู้เรียน

อาจได้จากการดำเนินกิจกรรมการสอนที่ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า ทดลองระดมสมอง ศึกษาในความรู้ ฯลฯ การตรวจสอบองค์ความรู้ใหม่ทำให้ได้ทั้งการตรวจสอบตนเอง ในระหว่างกลุ่มผู้เรียน ครูจะเป็นผู้ที่ช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ใหม่ให้ถูกต้อง

2.1.3 การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด (Concept Attainment)

เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนทราบถึงคุณลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง โดยสามารถระบุลักษณะเด่น ลักษณะรองของสิ่งนั้น ๆ ได้ สามารถนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ ขั้นตอนการสอนมีดังนี้

1. ครูจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการนำเสนอเหตุการณ์รายละเอียดของสิ่งนั้น

2. ครูให้ผู้เรียนระบุลักษณะเด่น ลักษณะรองของสิ่งที่ได้สังเกตและให้ผู้เรียนหา ลักษณะที่เหมือนกัน ลักษณะที่แตกต่างกัน

3. ครูให้ผู้เรียนสรุปลักษณะสำคัญที่สังเกตได้พร้อมให้ชื่อของสิ่งนั้น

4. ครูตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนและความเป็นไปได้ ความเหมาะสมของชื่อ ความคิดรวบยอดนั้น

5. ครูกำหนดสถานการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนได้นำความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นไปใช้

2.1.4 การสอนแบบร่วมมือประสานใจ (Co-Operative Learning)

เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และประสานงานกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียน

ลักษณะของการจัดการเรียนการสอน

1. จัดชั้นเรียน โดยการแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 2-6 คน โดยจัด ละครกันตามความสามารถทางการเรียนมีทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน

2. ผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและรับผิดชอบการเรียนรู้ของเพื่อน ภายในกลุ่มของตนเองด้วย

3. สมาชิกทุกคนในกลุ่ม จะต้องร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดย สนับสนุนยอมรับ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้สมาชิกทุกคนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

2.1.5 การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

(Critical Thinking)

เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้ ความคิด พิจารณาตัดสินเรื่องราวปัญหาข้อสงสัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และมีเหตุผล ครูจะเป็นผู้ นำเสนอปัญหาและดูแลให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมของผู้เรียน กิจกรรมการสอนจะเริ่มจากปัญหา ที่สอดคล้องกับวุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งช่วยผู้เรียนในห้อยากศึกษา ผู้เรียนจะรู้สึกว่ามี

3. จัดโครงสร้างแนวคิดใหม่ ผู้เรียนศึกษาและร่วมกันสร้างแนวคิดใหม่
4. นำแนวคิดไปใช้ ผู้เรียนนำแนวคิดของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
5. ทบทวน ผู้เรียนทบทวนตรวจสอบว่า แนวคิดของตนเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

ทานาโซลาส (Thanasoulas, 2007 : Website) ได้กล่าวไว้ว่า ความเป็นอิสระ หมายถึง ผู้เรียนสามารถคิด ตัดสินใจจัดการความรู้ เรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆด้วยตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ได้ฝึกทักษะจากการเรียนรู้ที่นำมานำประยุกต์ใช้ได้กับตนเอง และการที่ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบต่อการ สรุปร ประเมินวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะของผู้เรียนที่เป็นอิสระมีดังนี้

1. ผู้เรียนที่เป็นอิสระจะมีวิธีการเรียนและกลวิธีในการเรียนรู้กิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้น สนใจในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
3. ผู้เรียนที่เป็นอิสระจะมีพฤติกรรมที่ชอบการเสี่ยง การท้าทาย
4. มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมีความสนใจในการประเมินปรับปรุงตนเอง

แมคคาที (McCarthy, 1998 : Website) ได้สรุปว่า ความเป็นอิสระของผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนได้รับการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน จากครูผู้สอนให้มีความรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ปฏิบัติด้วยตนเอง และบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางแผนไว้ ผู้เรียนมีความสามารถ มีสมรรถนะในการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ การศึกษาด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ตัดสินใจด้วยตนเอง เพื่อจัดการเรียนรู้กับสถานการณ์ใหม่และไม่เคยพบมาก่อนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และแสดงออกในลักษณะที่มีความเป็นอิสระมีการวัดประเมินผลจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และเรียนรู้วิธีการเรียนจากความสำเร็จและความล้มเหลว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. การให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน
2. การให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ เลือกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามแนวความคิดของตนเองได้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
3. การให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ภายนอกห้องเรียนในกิจกรรมต่างๆที่ตนเองมีความสนใจ

การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning)

1. ความหมายเกี่ยวกับการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ

ทิสนา แชมมณี (2551 : 64) ได้สรุปเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยอาศัยหลักการการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1970 : 213-240) ไว้ว่า ผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน เพราะการแข่งขัน

ก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้-ชนะ ต่างจากการร่วมมือกัน ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการชนะ-ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา

สุวคนธ์ ทองแก่น (2547 : 21) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเล็กประมาณ 2-5คน สมาชิกแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีเป้าหมายร่วมกัน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม

กรมวิชาการ (2544 : 46-47) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสอนที่เน้นการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเตรียมผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนแบบนี้เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกันทุกคน

จากการศึกษาความหมายเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดให้มีการแบ่งผู้เรียนกลุ่มย่อยซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นการสร้างสภาพการณ์แข่งขันกัน แต่เพื่อให้เรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกัน เพื่อให้กลุ่มของตนประสบความสำเร็จ

2. ความสำคัญและแนวการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

การเรียนการสอนแบบร่วมมือช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิด เจตคติที่ดีต่อการเรียน สมรรถภาพในการทำงานร่วมกัน สุขภาพจิตที่ดี และทักษะทางสังคม

กรมวิชาการ (2544 : 47) ได้ให้แนวการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือไว้ว่า แนวการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ครูจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกเท่ากัน สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย (ที่มีความสามารถในการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน เช่นเดียวกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะมีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน และช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น โดยสมาชิกแต่ละคนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้การเป็นกำลังใจแก่กันและกัน และต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองพร้อมกับดูแลเพื่อนทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม และความสำเร็จของกลุ่มคือความสำเร็จของทุกคน

จันทร์หา ต้นติพงสานุรักษ์ (2543 : 37) ได้กล่าวถึงข้อดีของคุณลักษณะและประสิทธิภาพของการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นของนักเรียน
2. ช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียน
3. ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
4. ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียน

5. ทำให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์ หรือมุมมองกว้างขึ้น
6. ช่วยให้นักเรียนมีการปรับตัวโดยสังคมดีขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 122) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียนรู้ได้ดี การซักถามทำให้เกิดความกล้าและได้ทราบคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจหรือยังไม่กระจ่าง การอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้ผู้อธิบายมีความแม่นยำในเรื่องที่เรียนมากขึ้น เพื่อนๆที่ฟังเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คนเรียนอ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เรียนเก่งกว่าซึ่งมีความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อนๆ เพื่อยกระดับผลงานของกลุ่มให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

3. องค์ประกอบและรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือ

กรมวิชาการ ได้ให้องค์ประกอบพื้นฐานและรูปแบบของการเรียน โดยการเรียนรู้ร่วมกันไว้ดังนี้ องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียน โดยการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย (กรมวิชาการ, 2544 : 47-48)

1. การช่วยเหลือพึ่งพาสัญซึ่งกันและกันด้วยอัธยาศัยอันดี
2. การมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในระหว่างการทำงานกลุ่ม
3. การมีความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน
4. การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อยอย่างเหมาะสม
5. การมีกระบวนการในการทำงานกลุ่ม

4. รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ

บัญญัติ ชำนาญกิจ (บัญญัติ ชำนาญกิจ : Website) ได้สรุปถึงรูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยอาศัยหลักของจอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1991 : 10-15) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การสร้างความรู้สึกพึ่งพากันทางบวกให้เกิดขึ้น ในกลุ่มนักเรียน (Positive interdependence) วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึ่งพากันจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการพึ่งพากันในด้านการได้รับประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน เช่น รางวัลหรือคะแนน และพึ่งพากันในด้านกระบวนการทำงานเพื่อให้งานกลุ่มสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายโดยมีการกำหนดบทบาทของแต่ละคนที่เท่าเทียมกันและสัมพันธ์ต่อกันจึงจะทำให้งานสำเร็จ และการแบ่งงานให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มให้มีลักษณะที่ต่อเนื่องกัน ถ้าขาดสมาชิกคนใดจะทำให้งานดำเนินต่อไปไม่ได้

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างนักเรียน (Face-to-face promotive interaction) คือ นักเรียนในแต่ละกลุ่มจะมีการอภิปราย อธิบาย ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้เหตุผลซึ่งกันและกัน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการทำงานของตน สมาชิกในกลุ่มมีการช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้น

ส่งเสริมและให้กำลังใจกัน และกันในการทำงานและการเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual accountability) คือ ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน โดยต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ต้องรับผิดชอบในผลการเรียนของตนเองและของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มจะรู้ว่าใครต้องการความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องใด มีการกระตุ้นกันและกันให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ มีการตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือไม่ โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นการประกันว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันกับกลุ่ม

4. ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and small group skills) การทำงานกลุ่มย่อยจะต้องได้รับการฝึกฝนทักษะทางสังคมและทักษะในการทำงานกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ดังนั้นนักเรียนควรจะต้องทำความรู้จักกัน เรียนรู้ลักษณะนิสัยและสร้างความไว้วางใจต่อกันและกัน รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น อย่างมีเหตุผล รู้จักติดต่อสื่อสาร และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. กระบวนการกลุ่ม (Group process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ โดยสมาชิกกลุ่มต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนร่วมกัน และที่สำคัญจะต้องมีการประเมินผลงานของกลุ่ม ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม ประเมินบทบาทของสมาชิกว่า สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้นได้อย่างไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจว่าควรมีการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงอะไร และอย่างไร ดังนั้นกระบวนการกลุ่มจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บงกช สุทธิประภา (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยในการศึกษาค้นคว้าพบว่า สภาพก่อนการพัฒนาความเป็นอิสระในการเรียนของนักเรียนปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีความเป็นอิสระในด้านการคิดวางแผนการเรียนของตน ยังขาดโอกาสในการเลือกเนื้อหา กิจกรรมและสื่อการเรียนตามความต้องการของตนเองเท่าที่ควร นักเรียนไม่ค่อยกล้า

แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภายหลังจากพัฒนาความเป็นอิสระในการเรียนพบว่าโดยรวม นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยการพึ่งพาตนเอง มีอิสระในการคิด ตัดสินใจ วางแผน ออกแบบการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ และมีความมั่นใจในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษมีความสุขในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง มีความสนใจใฝ่เรียนรู้ และมีความภาคภูมิใจในการนำเสนอผลปฏิบัติกิจกรรมได้ดี ส่งผลให้นักเรียนทุกคนมีการพัฒนาในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับดี ตลอดจนมีความพึงพอใจในการเรียนอย่างมีอิสระเพิ่มขึ้น

ควาลิโอสกีเยน (Kavaliauskiene, 2002 : Website) ได้ศึกษาค้นคว้าถึงกิจกรรม 3 กิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอิสระในมหาวิทยาลัยกฎหมายประเทศลิทัวเนีย จากปัญหาที่นักศึกษาไม่สนใจการทำกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมคู่ การจัดกิจกรรมไม่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ทักษะกระบวนการวิธีการเรียนรู้ การเรียนรู้ทักษะนี้เป็นวิธีการที่ต้องใช้เวลา และเป็นกระบวนการที่มีการกระทำเป็นลำดับขั้นตอน โดยลำดับแรกผู้เรียนมีเป้าหมายประสงค์ต้องการพบ สืบเสาะหาวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับตัวเอง ที่เป็นทั้งรูปแบบการเรียนรู้ และกลวิธีการเรียน ซึ่งต้องใช้เวลาในการค้นพบวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน หลังจากนั้นผู้เรียนต้องจำเป็นต้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ อาทิเช่น ครูลดบทบาทในการสอน เพียงแต่ให้คำแนะนำปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุน และผู้เรียนรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง มีการเลือก เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ และรวมทั้งแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ อินเทอร์เน็ต หรือ การมีเพื่อนทางอินเทอร์เน็ตการเข้าร่วมการแข่งขัน ห้องสนทนา การสนับสนุนให้อ่านหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารเป็นต้น และลำดับสุดท้าย ผู้เรียนต้องมีโอกาส มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากครูผู้สอน หมายถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการของครู การพัฒนาศิลปะการพูดเจรจา การเน้นย้ำความสำคัญของการประเมินตนเอง เป็นต้น ซึ่งรวมทั้งงานที่ได้รับมอบหมาย การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง งานที่ได้รับมอบหมายมีความหลากหลาย รวมทั้ง วิทยากรล์ เกม งานเขียน การบันทึกวีดีโอ ข่าว การแปล หรืออย่างอื่นที่เป็นต่อผู้เรียนเอง ได้พบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แม็คคาที (McCarthy, 1998 : Website) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ การฝึกอบรมผู้เรียนเพื่อให้ความเป็นอิสระของหลักสูตรภาษาภาคฤดูร้อน ซึ่งมีแนวความคิดว่า การฝึกอบรมพัฒนาผู้เรียน กับการให้ผู้เรียนมีความเป็นอิสระทั้งอย่างนี้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน จึงได้มีการจัดกิจกรรมแนะนำการฝึกโปรแกรมการเรียนรู้ภาษาหลักสูตรภาคฤดูร้อน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยวิธีปฏิบัติ 3 วิธี ได้แก่ การให้คำแนะนำ ปรึกษาที่ชัดเจน การจัดกิจกรรมฝึกทักษะในห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก ได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง และการจัดกิจกรรมฝึก

ทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลายภายนอกห้องเรียน และกิจกรรมอื่นๆที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้เรียน ได้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติกิจกรรม สืบค้นข้อมูลความรู้ คิด วิเคราะห์ สรุป และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนรู้จุดมุ่งหมาย วางแผนในการเรียนรู้ของตนเอง รวมทั้งการประเมินผลการปฏิบัติงานของตัวเอง เป็นการได้เรียนรู้จากความสำเร็จและล้มเหลวในการปฏิบัติกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถประสบความสำเร็จในการทำงานในอนาคต

จากการศึกษาเอกสารวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสดำเนินการค้นคว้า และเรียนรู้อย่างอิสระ รวมทั้งอิสระในการคิด ตัดสินใจ จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนมากขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY